

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery, soudkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudce JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **MONETA Leasing, s.r.o.**, se sídlem Vyskočilova 1442/1b, Praha, zast. JUDr. Františkem Honsou, Ph.D., advokátem se sídlem Klimentská 1207/10, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 12. 2021, č. j. 31 A 90/2020-375,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 14. 12. 2021, č. j. 31 A 90/2020-375 **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 4. 2020, č. j. MV-186539-10/KM-2019.

[2] Tímto rozhodnutím žalovaný zrušil výrok IV. rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje (dále jen „povinný subjekt“) ze dne 11. 2. 2020, č. j. KRPB-253517-11/ČJ-2019-0600KR, a věc v daném rozsahu vrátil povinnému subjektu; ve zbytku žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky a potvrdil napadené rozhodnutí, jímž povinný subjekt rozhodl o odmítnutí (výroky I., II., III.) a o částečném odmítnutí (výrok V.) žádosti stěžovatelky ze dne 15. 11. 2019 o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“).

[3] Podstatou odmítnutí žádosti v části (a) bodech (3) až (18), v části (b) bodu (1) a v části (b) bodu (2), resp. částečného odmítnutí žádosti v části (d), kdy bylo stěžovatelce

poskytnuto toliko anonymizované doplnění trestního oznámení Finančního analytického útvaru ze dne 4. 9. 2017, č. j. FAU-56457/2017/04, bylo to, že se jednalo o informace o činnosti orgánů činných v trestním řízení, jejichž poskytnutí by ohrozilo práva třetích osob (§ 11 odst. 6 ve spojení s § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím).

II. Rozhodnutí krajského soudu

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podala stěžovatelka žalobu, kterou krajský soud jako nedůvodnou zamítl s odkazem na § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] V odůvodnění (bod 15.) rozsudku nejprve krajské soud konstatoval, že „[o] žalobě rozhodl, aniž nařizoval jednání, za podmínek vyplývajících z § 51 odst. 1 s. ř. s.“ Následně se krajský soud zabýval omezením práva na informace daným výlukami ve smyslu § 8a a § 11 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím. Podle názoru krajského soudu byly tyto výluky aplikovány správně a v souladu se zákonem, neboť stěžovatelka požadovala informace, které mají „úzkou vazbu“ na činnost orgánů činných v trestním řízení a které mohou zasáhnout do práv třetích osob – konkrétně práva na ochranu osobních údajů. Podmínky zákonnosti zpracování osobní údajů (zejm. souhlas subjektu údajů) však splněny nebyly. Navíc s ohledem na povahu požadovaných informací – dokumentů, které jsou součástí tzv. pomocných materiálů, nikoli trestního spisu – není podle krajského soudu jasné, v čem stěžovatelka spatřuje veřejný zájem na poskytnutí přesného obsahu požadovaných informací, u nichž nebylo ani možné přistoupit k anonymizaci. Výjimkou je částečně poskytnutá informace podle části (d) žádosti, u níž krajský soud shledal provedenou anonymizaci osobních údajů jako nezbytnou.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost, jejíž důvody podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., a navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatelka poukázala na tzv. jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] – a sice na to, že žaloba byla zamítnuta bez nařízení jednání, jakkoli stěžovatelka jednání ve věci výslovně požadovala. V reakci na výzvu předsedkyně senátu a v otevřené lhůtě podle § 51 s. ř. s. stěžovatelka krajskému soudu sdělila, že s rozhodnutím bez jednání nesouhlasí; uvedené stěžovatelka ke kasační stížnosti doložila žádostí o nařízení jednání ze dne 25. 9. 2020, včetně doručky ze systému datových schránek. Krajský soud přesto jednání nenařídil a žalobu zamítl, čímž stěžovatelce odňal právo jednat před soudem, což je první důvod pro zrušení napadeného rozsudku.

[8] Druhý důvod pro zrušení rozsudku krajského soudu spočíval podle stěžovatelky v nezákonnosti dané nesprávným posouzením právní otázky týkající se zákonných výluk z práva na přístup k informacím [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Konkrétně se jedná o interpretaci a aplikaci § 11 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím, jehož podmínky podle stěžovatelky splněny nebyly. Požadované informace totiž nemají „úzkou

pokračování

vazbu“ na trestní řízení; pokud by tomu tak skutečně bylo, měly být zařazeny přímo do trestního spisu, do něhož stěžovatelka mohla nahlédnout jako oznamovatel a poškozený v předmětné trestní věci, která byla usnesením policejního orgánu odložena. Navíc krajský soud nesprávně posoudil veřejný zájem na poskytnutí informací, tj. zájem na kontrole orgánů činných v trestním řízení, který podle stěžovatelky v tomto případě převáží nad právy třetích osob.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že požadované dokumenty představují tzv. pomocné materiály, které byly získány v přípravné fázi trestního řízení, a tedy bezprostředně souvisí s činností orgánů činných v trestním řízení. Nelze tedy akceptovat stěžovatelkou naznačovaný výklad § 11 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím. Podle žalovaného jsou dané dokumenty požadovány z důvodu ochrany práv stěžovatelky. A pokud jde o jí zmíněnou kontrolu orgánů činných v trestním řízení, tuto primárně zajišťují instituty trestního řádu a instancní kontrola, které stěžovatelka využila. Zásah do osobnostních práv třetích osob je tak násobně významnější než dopady do práv stěžovatelky. Proto žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil přitom, zda rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Podstatou kasační stížnosti jsou v zásadě dvě otázky, a to jednak otázka odnětí práva stěžovatelky jednat před soudem, jednak otázka aplikace výluky z práva na přístup k informacím o činnosti orgánů činných v trestním řízení. Nejvyšší správní soud se primárně zabýval první otázkou – tedy tím, zda krajský soud skutečně rozhodl v dané věci bez nařízení jednání, ač proto nebyly splněny podmínky uvedené v § 51 s. ř. s.

[13] Právo účastníka soudního řízení na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti, včetně možnosti vyjádřit se k věci, je v ústavněprávní rovině garantováno článkem 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Možnost soudu projednat věc bez nařízení jednání je výjimkou z tohoto práva, podmínky pro její využití je proto třeba vykládat přísně (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 6. 1994, sp. zn. IV. ÚS 51/94, a ze dne 19. 7. 2007, sp. zn. II. ÚS 138/07, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2008, č. j. 2 Afs 53/2008-48). Konkrétní podmínky pro využití této výjimky ve správním soudnictví upravuje § 51 s. ř. s., který stanoví, že soud může „rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy

senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.“ Podle odstavce 2 téhož ustanovení: *„Stanoví-li tak tento zákon, rozhoduje soud bez jednání o věci samé i v dalších případech“* [např. v případech, kdy soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení (§ 76 odst. 1 s. ř. s.), případně vysloví jeho nicotnost (§ 76 odst. 2 s. ř. s.) anebo rozhoduje ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda (§ 88 a násl. s. ř. s.)].

[14] V posuzované věci z předloženého soudního spisu plyne, že krajský soud ústy předsedkyně senátu (JUDr. Jaroslavy Skoumalové) v souladu s citovaným § 51 odst. 1 s. ř. s. vyzval stěžovatelku, aby v zákonné lhůtě dvou týdnů sdělila, zda souhlasí s rozhodnutím o věci samé bez nařízení jednání, popřípadě aby ve stejné lhůtě sdělila svůj nesouhlas s takovým postupem. Tato výzva ze dne 8. 9. 2020, č. j. 31 A 90/2020-359, byla stěžovateli doručena do datové schránky jejího zástupce v pondělí 14. 9. 2020, jak je zřejmé ze založené doručky (č. l. 358 soudního spisu krajského soudu). Dvoutýdenní lhůta pro případnou reakci stěžovatelky tedy uplynula v úterý 29. 9. 2020 (pondělí 28. 9. 2020 byl státní svátek). Stěžovatelka ovšem již v pátek 25. 9. 2020 prostřednictvím svého zástupce zaslala systémem datových schránek krajskému soudu přípis z téhož dne označený jako *„žádost o nařízení jednání“*; tuto žádost o nařízení jednání ze dne 25. 9. 2020, včetně doručky potvrzující, že téhož dne byla také žádost doručena krajskému soudu, stěžovatelka doložila ke kasační stížnosti. K následnému dotazu zdejšího soudu ze dne 20. 1. 2023, č. j. 5 As 24/2022-72, pak bylo krajským soudem potvrzeno, že předmětná žádost mu byla skutečně doručena tak, jak tvrdila stěžovatelka, jejíž žádost prochází elektronickým systémem (*Lotus Notes*) vedeným krajským soudem (č. l. 73 soudního spisu Nejvyššího správního soudu).

[15] Za této situace neměl Nejvyšší správní soud pochyb, že stěžovatelka řádně a včas – před uplynutím zákonné dvoutýdenní lhůty – sdělila krajskému soudu svůj nesouhlas rozhodnutím věci bez jednání; současně o nařízení jednání výslovně požádala. Krajský soud přesto jednání nenařídil a rozhodl o zamítnutí žaloby (§ 78 odst. 7 s. ř. s.), čímž řízení zatížil tzv. jinou vadou řízení, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé ve smyslu 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.; k tomu shodně srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2005, č. j. 4 As 46/2004-58, ze dne 30. 9. 2009, č. j. 8 As 49/2008-62, a mnohé další.

[16] S ohledem na skutečnost, že stěžovatelka s rozhodnutím bez jednání nesouhlasila (naopak ho požadovala), což bylo, resp. mělo být krajskému soudu známo, nemohl krajský soud podanou žalobu zamítnout, aniž by k jejímu projednání nařídil jednání. Jak již bylo uvedeno, účastníku řízení nelze upřít právo na veřejné projednání věci, včetně možnosti se k ní vyjádřit, přednést důkazní návrhy, vysvětlit specifika věci apod. Ostatně sama stěžovatelka v kasační stížnosti (bod [28]) naznačila, že jí tvrzená nezákonnost napadeného rozsudku zřejmě vychází i z toho, že jí bylo odňato právo před soudem jednat. Jednání, které ústí do rozhodnutí o věci samé, je přitom všeobecným pravidlem soudních řízení a základní součástí práva na spravedlivý proces (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 2. 2016, č. j. 7 As 93/2014-48, č. 3380/2016 Sb. NSS, bod 15).

[17] První kasační námitka, podle níž žaloba byla zamítnuta bez nařízení jednání, ač k tomu nebyly splněny zákonné podmínky, je tedy důvodná. K druhé kasační námitce

pokračování

směřující již do samotného odmítnutí přístupu k požadovaným informacím, se Nejvyšší správní soud v tomto okamžiku vyjádřit nemůže. Nelze předjímat další vývoj věci v návaznosti na průběh jednání a jakékoli vypořádání této námitky by bylo předčasné.

V. Závěr a náklady řízení

[18] Ve světle výše uvedeného Nejvyšší správní soud uzavírá, že shledal v postupu krajského soudu důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Napadený rozsudek krajského soudu proto s odkazem na § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[19] V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.); to znamená, že nařídí ve věci jednání (ledaže by stěžovatelka sama od svého postoje k jednání upustila či jej přehodnotila). Krajský soud v novém rozhodnutí o věci rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 10. února 2023

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu